

Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!

J Time
Committed
À dé lai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 18.

(418.)

Vol. 18.

satellite

1-416

Thursday,

September 25,

2008

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Torontský festival a *Slepé lásky* Juraje Lehotského

U nás ve Vršovcích jsme měli velkou ohradu a na ní byly plakáty. Měnily se každý týden v pátek a my jsme hledali na nich nejzajímavější film. Nejprve byl náš okruh soustředěn na čtyři kina *Vzlet*, *Mír*, *Vesna* a *Práce*. Když jsem začal chodit na průmyslovku, byla to revoluce jako když počátkem dvacátého století proniklo na vesnici kolo. Rádus se zvětšil na celou Prahu. Později v době normalizace se zase zúžil na filmový klub. Kino bylo něčím, kde člověk unikal do jiného světa, kde bylo bezpečí, kde sledoval s napětím každý záběr. Jako kluci jsme volili většinou první řadu, aby byl existenciální prožitek co nejlepší. Později jsme chodili trochu více dozadu a první řadu jsme přenechávali těm mladším. Ve filmovém klubu dr. Kučera měl vždy sérii přednášek: tu o jugoslávském filmu, jindy zas o italském neorealismu. Abych tak řekl, intelektuálně jsem byl odkojen filmem a i dnes se dvakrát do roka do tohoto období vracím: na jaře během plzeňského filmového festivalu *Finále* a během *Torontského mezinárodního filmového festivalu* v září. V okamžiku, kdy festival skončí je ve mně jakýsi smutek, protože jsem toho mnoho nestačil a mezi prsty mi unikla jedinečná příležitost vidět něco, co je nenávratně pryč.

I když se někdy podaří objevit něco, co se později stane filmovým hitem - a vlastně *Satellite* byly první noviny, které přinesly českou recenzi na oskarový německý film *Život těch druhých*, častěji se stane, že filmy, o kterých zde píší zůstanou nepovšimnuty. Je také zajímavé sledovat, jak se film a vůbec život vyvíjí v zemích, které mají podobnou zkušenost s nedávnou minulostí.

Letos jsme měli na festivalu jeden český a jeden slovenský film. Zajímalo by mne, podle čeho se určuje země původu a zda se jedná o mezinárodní koprodukcí. Například větší část finského filmu *Sauna* vznikla v Praze. Titulky se hemží českými jmény, ale o České republice ani slovo. Na druhou stranu skvělý řecko-španělsko-maďarský film *El Greco* se odehrává na Krétě, v Itálii a ve Španělsku, ale s Maďarskem neměl nic moc společného, kromě dvou nebo tří sponzorů.

Přiznám se, že jsem měl z česko-německo-francouzského filmu Bohdana Slámy *Venkovský učitel* trochu obavy. Příběh homosexuálního učitele může být schématický a lehce sklouznout do oblasti kýče. Nevím, jestli se režisérovi všem těmto úskalím podařilo vyhnout. Pavel Liška jako učitel nepatří k těm, kteří by se do této role nutili. Hraje přirozeně, je vlídný, prochází vnitřním zápasem, má úspěch u dětí. Až příliš mnoho kladů. Odchází na venkov a tady bych měl první otázku. Je venkov skutečně tolerantnější než město. Podobná otázka mně vytanula na mysli, když jsem viděl zfilmovaný Kunderův román *Nesnesitelná lehkost bytí*. Tam také hrdina odchází na venkov a přesto skutečnost byla naprosto jiná. Jestliže se někdo z disidentů jen pokusil žít na venkově jako například Čarlí Soukup, byl odsud během pár hodin doslova vypráskán. Chápu, že doba se změnila, ale stal se skutečně český venkov tak tolerantnější? Pochopení a tolerance je pak i v profesorském sboru, včetně pana ředitele. Nejproblematičtější postavou v celém filmu tedy zůstává učitelův bývalý přítel - bisexuál, který v případě potřeby nepohrdne ani hezkou dívkou. Paradoxně díky této postavě se film nestává jednoduchým a černobílým.

ZUZANA POHÁNKOVÁ VE FILMU *SLEPÉ LÁSKY* JURAJE LEHOTSKÉHO

Venkovský učitel je kritikou hodnocen lépe než bych očekával, některé scény mně připadaly zdoluhavé, ale na druhou stranu nelze odepsat dobré herecké výkony a kameru, která má smysl pro detail. Byl bych radši, kdyby se na torontském festivalu ze současných filmů hráli *Karamazovi* nebo *Kuličky*.

Podstatně skromnější slovenská kinematografie přijela do Toronta s novým filmem Juraje Lehotského *Slepé lásky*. Film vypovídá o lásce slepých lidí. O tom, jak se dokáží pohybovat v každodenním životě, o snech, kterými procházejí. Festivaly jsou právě jedinečné tím, že se na nich můžeme setkat i s herci a režiséry. Do Toronta přijel i Juraj Lehotský a jelikož jsme měli štěstí a zbylo trochu času, mohli jsme nad sklenicí piva pohovořit.

ABE: Jaké jsou první dojmy z Toronta?

JL: Je to moderní město, nemám pocit, že má velkou historii. Byl to zvláštní dojem, protože jsem se neměl čeho zachytit. Po chvíli jsem si začal všimnout lidí a z toho jsem měl takový dobrý pocit. Lidé jsou zde velmi příjemní a nemám pocit, že se při tom přetvařují.

ABE: Měl jste možnost něco vidět z festivalové produkce nebo jste přijel jen kvůli filmu *Slepé lásky*?

JL: Festival je spíš pro mne prostředkem, jak poznat atmosféru města a lidí. Raději se dívám na svět kolem sebe než chodím do kina, ale chtěl bych vidět několik filmů jako třeba *Tulpan*. Může mi to inspirovat nebo povzbudit, protože pracuji podobným způsobem.

ABE: Kde všude běžely *Slepé lásky*?

JL: První festival, na kterém se objevil, byl ten největší,

v Cannes, což je neobvyklé. Byl to malý zázrak, že to tam vzali. Od té doby putuje po všech možných festivalech. V Chorvatsku dostal ocenění novinářů, byl také v Sarajevě, bude v Londýně, v Abu Dabi v Spojených arabských emirátech, bude i ve Španělsku. Zkrátka pocestuje.

ABE: Jak dlouho jste tento film dělal?

JL: Byl to delší proces. Před pěti, šesti léty jsem začal hledat téma. Určité postavy v tom filmu časově ohraničují film. Začal jsem natáčet s nevidomou paní, která se měla stát matkou. Po čase jsem k ní našel další postavy, z nichž některé si vyžadovaly delší čas, jiné se udělaly v kratším časovém úseku. Jedná se o čtyři příběhy lásky. Napínavé bylo, jak dopadnou. Byl to speciální projekt na pět, šest roků.

ABE: Film je zajímavý i tím, že se jedná o slepce z různých sociálních skupin. Od aristokratického pana Kolesára po rómsko-slovenskou dvojici, která žije skutečně skromně...

JL: Původně jsem chtěl obsáhnout celý život. Od dětství přes dospívání, okamžiky lásky, očekávání potomka až po stáří. Chtěl jsem tam dostat jednotlivé stupínky. Zároveň mám rád různé atmosféry, různé lidi, s různým humorem, s rozličným tajemstvím a se specifickým příběhem.

ABE: Jak se konečný příběh shoduje s původní představou?

JL: Jako kdyby v tomto filmu fungovala větička: *Všechno je jinak*. Ze začátku jsem chtěl natočit film, který by byl čistě hraný. Tato myšlenka vznikla, když

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 5